

МОСКВА. — Советська експедиція, що виїхала на літаках до підбігунових околиць, покищо не досягнула ніяких наукових досягнень, тільки пробивається в напрямку до самого бігуна. Советська преса тій експедиції надає величезного розголосу, скупчуючи на ній увагу свого населення. Для цієї експедиції московська радіоєва станція надавала спеціальну програму, в якій брали участь найкращі московські артисти. Експедиція, яка має теж надачу станцію, вислала таку подяку: „В імені всіх членів експедиції ми дякуємо за ваші побажання. Ми безмірно щасливі, що оправдали довіря товариша Сталіна, партії й уряду“. Про нарід ані словечка.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. "Свободи": ВЕрген 4-0737. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016.
4-0807.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МАЄТКИ Й ОБОВ'ЯЗКИ

Коли недавно тому помер американський мільярдер Джон Д. Рокефелер, газети обчислили, що він дав за свого життя на різні добродійні й інші публічні цілі величезну суму: 530 мільйонів доларів. Писалося притому, що Рокефелер не давав жертв насліпо, як це часто дає пересічний громадянин, котрий не має ні часу ні охоти розсліджувати, чи допрошуючийся від нього чоловік заслугоує на цю допомогу. Кажали, що Рокефелер давав жертви в „науковий“ спосіб, що він „опер давання допомог на бизнесові основи“, себто давав лиш таким людям і установам, котрі на це заслуговали, за докладним розслідуванням спеціально для цього призначених знавців. Підносили притому часописи і те, що через ці великі пожертвування Рокефелера за життя його посмертна спадщина значно зменшилася і що урядові відстанься-розмірно невеликий податок. У цей спосіб смерть Рокефелера, коліс найбагатшого чоловіка в Америці, якщо й не в цілому світі, піднесла питання: чи краще для громадянства, щоб чоловік розділював свій маєток самий, чи краще, щоб його розділював уряд, забравши відповідну частину як спадковий податок.

Подібне питання виникло при недавньому процесі в справі спадщини по американським мільйонері Волдорфі Асторі. Федеральний уряд стягнув у 1922 році з спадщини по ньому 10 мільйонів 800 тисяч доларів податку, закинувши притому, що покійний перед смертю переніс на своїх синів, з наміром викрутитися від спадкового податку, маєток вартості 46 мільйонів доларів. На процесі, що його сини повели проти уряду за зворот 20 мільйонів доларів неслухно побораного податку, пішло за те, чи не має людина свободи розпоряджатися своїм приватним маєтком ще далеко до смерті так, щоб її спадкоємці заплатили якнайменше податку?

Тепер президент Рузвельт підносить ще одно подібне питання. Він каже, що в Америці є багато багатців, які вживають преріжних засобів на те, щоб викручуватися від плачення податків федеральному урядові. Як примір такого ухили президент подає одного багача, котрий справив собі приватний корабель, наняв багато моряків, дав їм платні, а потім домагався, щоб ці видатки відтягнути від його податку, трактуючи їх таксамо, як звичайні бизнесові видатки. У цей спосіб він думав зменшити податки федеральному урядові на 50,000 доларів. Багато людей скаже, що так повинно бути; адже багач дав роботу багатьом робітникам. Але президент Рузвельт видимо виходить з становища, що видавання маєтку на приємності повинно бути податковане, бо вживати маєтку для продукції одно, а вживати його для консумції — друге.

Взявши всі питання разом, можемо в них побачити одну спільну течію: не тільки громадянство, але й уряд уже не признають людині необмеженого права розпоряджатися своїм приватним маєтком так самовільно, як ще не так давно це в Америці признавано. Маєток потягає за собою публічні обов'язки, від котрих не можна ухилитися.

ЧОМУ НЕ ВДАЛАСЯ КИЇВСЬКА
ВИПРАВА 1920 РОКУ

Багато писалося в українській (ундівській) і польській пресі про похід 1920 р. Петлюри і Пилсудського в Україну. Писалося про причини невдачі цього походу. Але обидві сторони, і польська і петлюрівська, представляли цей похід як виправу „за нашу і вашу вольність“, виправу, якої метою було визволення України.

На книгарських полицях з'явилася нова публікація польська на цю тему, публікація учасника виправи. Називається вона: Ген. Т. Кутшеба, **Виправа Київська 1920 року, Варшава 1937.** Отже в тій книзі зі слів самого Пилсудського показує автор-учасник, що ця виправа зовсім не мала політичної цілі („визволення“), що, навпаки, єдиним її завданням була ціль воєнно-стратегічна. В р. 1918 і 19 більшовицька Росія, проковтнувши Кавказ і Україну, поволі, але певно готувалася — пише ген. Кутшеба — для походу на „прівіслянський край“, цебто Польщу. Тоді то вирішив Пилсудський зробити „превентивну офензиву“. Це був єдиний засіб: активно вмішатися в грядущий біг подій, єдина можливість у грі, що була неминучою, мати якісь шанси успіху для Польщі. Кудж та „превентивна офензива“ мала йти? Очевидно, в Україну. Бо лише в тім напрямку можна було вдарити в джерело імперіальної логіки Москви, бо лише „юг Росії“ міг забезпечити запровадження наступуючої армії. Правда, хутко по заняті Києва поляки мусіли його покинути, як і взагалі майже цілу Україну, і робити відворот, але шль була **рсягнути** російській військ, перетерпівши і побити підчас української кампанії, вже не могли, по відвороті поляків розвинути успішної офензиви в самій Польщі. Варшава була врятована. Але „суд над Відслон“ властиво стався ще над Дніпром... Внаслідок того, правда, українські мрії довелися залишити, але — як пише одна польська газета — „на сцені лишилася Польща в границях, несподіваних для 90% передвоєнного покоління поляків“.

Чому ж не повстала Україна? Польські круги щиро чи вдавано старалися пояснити це тим, що, мовляв, українці не

були приготувані до самостійного державного життя, ані не потрапили здобутися на потрібне зусилля, щоб вибороти собі самостійність.

Книга ген. Кутшеби кидає і на цю справу інше зовсім світло. Бо незалежно від намірів поляків моглиж українці творити зачатки своєї власної армії (а властиво вже існуючу розбудовувати) — як творили зачатки своєї армії під Австрією поляки. Але вони того не зробили. Чому? Тому, що аранжери київської виправи не доінали впливів польського великого панства в Україні. Політика того панства була того роду, що не могла з ним, ані з польським елементом в Україні взагалі симпатизувати українська людина. Ще Голуфко писав у своїй книзі „Через два фронти“: „В Україні відбувся історичний процес ліквідації великої польської земельної посілости“ (не лише польської). Але в деяких кутках України „давній стан прісідання штучно підтримувався при допомозі жмені польських військ, що зозброєні в руці стояли на сторожі маєтків польських магнатів в Україні. Я відчував жаль і несмак до тих військ, які з великою ідеєю армії польської — пише Голуфко — зробили пародію, воскресачи смутні традиції приватних військ крестоносних королів“. Були це — читаємо далі — „кондот'єри, несвідомі наймити, які шумно називали себе польськими уланами і шовлежерами“. Оця шляхта, яка потворила собі приватне військо, **пише Голуфко**, більшу частину часу проводила в гулянках і полюванні, зовсім не виправдовуючи в очах зрелого національного українського народу своїх соціальних привілеїв. Що дивно, що коли за ними „уланами“ і „шовлежерами“ посунали правдиві, але теж польські, українська людина не вірила і не могла вірити, що вони будуть її „визволяти“. Зовсім навпаки... Антипольська агітація вилала на добре підготованій самими поляками ґрунт. Ось чому українське повстання на задах більшовицької армії не розгорілося великим жаром у 1920 р.; ось чому мало охотників зголошувалося до Петлюри в його армію, що була союзницею польської. Тепер це виразно признає поль-

3 ПОБУТУ ПОВІТОВИХ МІСТ У
СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ

Советська преса стоїть на послугах комуністичної диктатури і відзеркалює в собі не те, що діється в житті, а головні наміри й плани диктаторів більших і менших. З київського „Комуніста“ або „Вістей“ більше довідається про положення в Китаю, Японії, або в Іспанії, ніж про місьцеве київське життя. А вже про життя в повітових містах України і не питає. „Столична“ преса ним не цікавиться. Більше місця „Комуніст“ віддає всеосюзним шаховим змаганням денебуду у Тифлісі, на Кавказі або дебатам у японських парламентах. Тому читач советської преси може аж зрадіти тому, що „Вісти“ від недавнього часу почали зрідка писати також про життя в повітових містах України. В ч. 107 з 11 травня є допис про Білу Церкву.

Біла Церква... Скільки історичних споминів „зв'язано з цим іменем! Тут зібралася була 40-тисячна козацька рада під проводом Богдана Хмельницького після перемоги над польським військом під Корсунем 1648 року. В цій самій Білій Церкві Хмельницький мусів підписати катастрофічний договір 1651 р. після берестецької поразки. Після Андрусівського договору і Руїни Біла Церква опинилася в польських руках, і Семен Палій, вождь правосічного козацтва, мусів витратити багато зусиль, поки здобув це місто. І в ближчих до нас часах великі діла творилися навкруги Білої Церкви. Пригадаймо, що тут утворено полк січових стрільців, який у листопаді 1918 р. рушив на боротьбу проти Скоропадського і його „руських патріотів“. Якаж тепер та Біла Церква, місто, що має коло 50 тисяч мешканців? „Вісти“ пишуть, що в Білій Церкві є 16 народних шкіл, сільсько-господарський інститут, 2 технічні школи, обласна колгоспна (очевидно, сільсько-господарська) школа, всякі курси.

ський історик, очевидець подій. Тепер щойно, бо передше на приказ маршала Пилсудського, мусів мовчати п'ятнацять літ...
Ще нова наука на майбутнє!

Як же виглядає Біла Церква назверх? „Пишаються білоцерківцями своїм великим майданом імені 10-річчя червоної армії“, — пишуть „Вісти“. Але на залізничній, на двірці — брудно, неохайно: „Звичайно, ніяких особливих коштів не потрібно для того, щоб вчасно мити вікна, підлоги, і щоб не текло зі стелі“.

Яке культурне життя в Білій Церкві? На 50 тисяч мешканців є один-єдиний кіно-театр; у Білій Церкві нема театру. Єдина сцена є в клубі будівельних робітників. В цім клубі, „в маленькому приміщенні, в 5-6 прокурених кімнатах товчуться дорослі й діти“.

З іншими будинками, що моглиб надаватися до театральних вистав, сталося те, що вони були віддані на приміщення для школярів. (Клуб промислової кооперації та будинки „колективіста“). „Щілу зиму ці культурні заклади були зачинені“, — сумно зазначають „Вісти“.

Є в Білій Церкві „палац піонерів“, виховно-політична установа для молоді. Але й там „робота занедбана, діти, у Білій Церкві нудьгують“. Ще гірше стоїть культурне життя на передмістях Білої Церкви, в яких ніколи не буває кінопересувки, не читають лекцій. З цих причин мешканці Білої Церкви не стоять на високому рівні культури. Фактично відносини не змінилися, порівняно з життям під царською владою. Відомо, що некультурна людина не любить прирости і тому її нищать. Приклад — в Олександрії, передмісті Білої Церкви, є „відомий на всю Україну чудовий парк“ що колись належав графам Браницьким. Цей парк, — пишуть „Вісти“, — „перебуває в нещодапному стані. Ніхто його не доглядає, є випадки вилучення цього прекрасного масиву. В той же час годова міської ради Чалий скінить, що в місті є лиш один сад, де в літку дуже тісно, бо білоцерківцям більше піти нікуди“.

М. Л.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

МЕРФИЛД, ПА. Відділ 185 пропів всіх своїх членів явиться на збори 6. червня, в годині 1-шій пополудні, бо маємо важні справи до пологодження. — В. Н., предс.; М. Р., секр.

М. Костинин.

ГЕЙ, ВРАЗІ

(204-му відділові У. Н. Союзу).

Гей, вразі! Гей, враз, брати, за діло! Борня — це гасло нам святе. Орієт лани відважно, сміло, Займіть зерно золоте.

Бо світ хвилює, мов те море, Крутом воркоче буревій, Як доки хвиля не заговорить: Вставай! В огні край любий твій!

Гартуй стальне твоє завзяття, Готовим будь під цю пору, Щоб кинути в палкі обняття, Як прапор здійметься вгору.

Хай рветься бурю ідея, Прямую чільно до мети, Щоб в силі, в силі Прометей, Батьківські скарби зберегти.

Хай слава, слава понесеться, В світлі безкраї, за кордон; Чей алмаз доля усміхнеться, Як впаде „гнеть Вавилон“.

Гей, вразі! Єдиайте дужі лави, Бо хвилю рішуть слухний час: З руїн роадертой держави Він створить храм святий для нас.

Гей, вразі! Гей, враз, брати, за діло! Борня — це гасло нам святе. Вперед шляхом багаторо, сміло, Хай спіє жинно золоте.

Хай з ним пропадуть всі деспотії, Хай сонце світить тут і там, Чей в усміх зміниться турботи, Як в славі здвигнуть вільний храм.

КУХНЯ ЗА 100 ЛІТ.

Організація господинь у Газі уладила в салях гостиниці „Вікторія“ виставу під гаслом „Кухня за 100 літ“.

Ця вистава дуже оригінальна, вводить публіку в 2037 рік. Відвіда, які обслуговують стійла, одягнені в ясні суконки, що не плямляться, обсяжують улажені кухонь. З цих кухонь ішезнуть всі печі, опалювані вугіллям, величезні шафи й вічний нелад, який можемо стрінути дуже часто в кухнях менше заможних осіб.

Замість печей стоять спеціальні апарати, опалювані електричною енергією. У малих горняках, будуть, сирі продукти, у яких варитимуть обід. Обід із 5 подань легко можна буде приготувати за 10-15 хвилин. Не буде теж клопотів із тереленням бульби, усуванням костей, приладжуванням ярини. Те все виконуватиме електрична машина. У споживчих крамницях купуватимуть господині готові вже екстракти в кістках. Не буде клопотів із заставою і тарелами, бо господині вживатимуть маленьких полумисків, вилоч, ножи та ложок. Більшість тарелів буде призначена тільки на один раз, значить, будуть зроблені з паперу. Змеханізування, стандартизування та облекшення всіх чинностей спричинить до деякої міри редуцію домашньої прислуги, але обмежить при тім теж працю господинь.

Найцікавішою новинкою майбутньої кухні буде те, що жінок мотимуть вурчати і мужчини у варенні страв. На виставі задемонстрували також модель величезних апропріаційних заведень. Буде це центральна, яка перероблятиме харчові продукти на малі кісточки.

Хоч знавці висказують різні застереження дотично фантатизації організаторок, всеж таки юрба глядачів заповнює від ранку до вечора простори салі „Вікторії“. Кожна з жінок хоче побачити кухню, в якій господаритимуть правниці.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, віл. 379, повідомляє всіх своїх членів, що піврічні збори відбуваються в неділю, 6. червня, Присмолю членів прийти на збори, бо маємо важні справи до пологодження. Член, що не приїде на збори заплатить 50 ц. кар.

ШКАГО, ІЛЛ. Місячні збори Бр. Роджаста Пресв. Богородиці, віл. 259, відбуваються в неділю, 6. червня, в годині 2-гій пополудні, в залі парохіальній, 4950 Св.т. Павла вул. Присмолю всіх членів прийти на ті збори. На тих зборах будемо мати нагоду почути про конвенцію від нашого делегата. — Андрій Фона, рек. секр.

Бронислав Нушич.

СЛОНИ

(Гумореска).

(2)

Що взагалі пічне зі слоном? Що ість такий велетенський звір? Напевно ість яких сто фунтів сина! А може живе самим мясом? Тоді певно бодай одно теля на один раз! Боже, змило-сердися наді мною!

Ніко наблизився до своєї хати — перед ним і за ним майже все містечко... здавалося йому, що має до ніг привязані два млинські камені...

У дверях ждала вже на нього жінка, бо сусіди заздалегідь сказали їй, яке то шастя трапилося її чоловікові. Виглядала вона так, що навіть слон здригнувся на вид своєї нової господині.

Тамчасом Ніко і вдовоно веселістю розповідав жінці, як дешево купив слона, який бизнес зробив на ньому, бо — мало хто знає це — товч слона найвідповідніший і дуже попитний матеріал для виробу ліпшого мила. Не міг надивуватися весь

Калинович, як мильриха вдовоно прийняла чоловіка разом зі слоном.

Життя пішло своєю ходю, покинуто спокійно. Цигани бубнили в купелі бубон, купець перемалював вівіску, на якій тепер іздаєла вдарив в очі про хожих напис: „Надзвичайна світова корінна торгівля“, а соксокуса спекли та зіли.

Линіє Ніко, бідний Ніко був іще власником слона. Перші три дні Ніко не виходив із хати. В місті не називали його тепер інакше, як „Ніко зі слоном“.

Сусідка потішувала: — Зрештою, кумонько, ви не маєте дітей...

— То що ж із того? Маю мати слона? Що ви казали би, колиб вам щось таке привели до дому?

Друга сусідка доказувала: — Звірина то звірина, людина ж привичається до помало... Я маю кітку, яку дуже люблю...

Милір і його жінка все говорили про слона.

— Мусиш признати, Ніко, що ти показався скінченим дурнем.

— Чому? Одні мають вдово страшні духи, другі блошиці, треті теці, а ми маємо слона.

Тай так усе йшла така розмова, а при таких розмовах Софія поломилася на голову чоловіка образ святого Миколи, кухонний гачок, дві ложки, бо все мусіла мати щось у руках, як говорила.

Слон не звертав уваги на суперечки миліря та його жінки, лише жер усе, що попало. Насамперед зів черешеньку, що її посадила Софія в день шлюбу, описав поїв собі трохи Нікового білля, а викидав із нього на дорогу те, що йому не припало до смаку. Вночі закрився до городу та не оставив там ні травички. Рано набрав води в хобот, вимірив у вікно Максима, шевця із сусідства, та здув йому все снідання. Кімнату до половини заливав водою. Найменша дитина зі страху впадала в спазми, середуща розбила собі голову, найстарша

малоццо не вдушилася ложкою, шевцева мати, як утікала, впадала замість у двері в дзеркало, а челядник, як рятувався, вскочив на розпалену кухню. Вподунде шевцеві вніс проти Ніка скаргу за відшкодування. Пополудні вчителька вийшла на прохід, аж тут нараз зпоза плота торкнувся її слон хоботом і вона неспритома впадала на землю дуже й дуже непристойно.

Ніко був у розпучі! Що мав почати? Продати слона — хто його купить? Убити? Вистріл із рушниці найбільше подрозниці звіра — купувати задля цього гармату — то занадто коштовне! Може отруїти? Софія дала весь запас отруї на шурі, слон зів зі смаком, а на десерт іще сім фунтів мила. Після такого пиру в оркотів вдоволено та гладыся хоботом по животі.

Ніко написав листа до окружного уряду. В листі заявив, що як привіхильник освіти жертвує слона промисловій школі, а собі застерігає лише щоб словові доцепили напис: „Дар миліря Ніка“.

Лист остався без відповіді.

Софія впадала на добру думку! Ніко вночі виведе слона на поле й там оставить його... а він певно втікне в ліс. Як сказали, так зробили... Всеньку ніч не спала Софія, певно з радощів. Та раненько слон зивався перед хатою... в видно припала йому до вподоби.

В десятій годині судовий возний приніс десять скарж, що їх внесли власники виниці. Тодіж Софія дала чоловікові стільки разів поза вуха та з погородю запримітила: — Тепер іще можеш докупити собі носорога.

Ніко влав навколійки перед свитим образом і в гарячій молитві просив Бога, щоб увільнив його від цієї язви, що впадала на нього, а перекинув її на когось іншого, наприклад на його конкурента...

Прийшов день судової розправи. Ніко вибрався до суду, в одній руці держав судову завізвання, а в другій посторонок, до якого був привязаний слон. У суді з'явилися де-

сять селян, швець із родиною та вчителька. Шевський челядник прислав зішпильта потвердження, що має спалене... сидження.

Суддя вислухав усіх обвинувачів, опісля взяв у руки ножиці й пообтинав собі нігті, а потім вийшов до сусідньої кімнати. Там випив кілька чарок горілки, потім вернувся до судової салі та із судейською повагою проголосив постанову, що ця справа підпадає під компетенцію суду. Ніка замкнули в арешті, а слона привязали до телеграфічного стовпа. На другий день перевели слона до громадського архіву.

Наш слон почувався в архіві дуже добре, як у себе вдома. Як йому кілька днів забули дати їсти, зів акти процесу з часів князя Михайла І, а кілька днів пізніше покріпився актами в справі регуляції границь із часів трицятлітньої війни. Три дні опісля зів свої власні акти й уже його більше не бачили.

(Із сербської мови переклав — М. Н.) (Кінець).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

УКРАЇНЬСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК АМЕРИКИ

THE UKRAINIAN ACADEMY OF SCIENCES OF AMERICA

1006 EAST 62nd STREET, CHICAGO, ILL.

ВЖЕ ВИЙШЛИ З ДРУКУ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ НА ПРОДАЖ ТАКІ КНИГИ:

Dr. ALEXANDER SUSHKO, GAUGAMALA (the modern Sargash), 232 pp., 50 Ills & Maps. \$10.00

Dr. P. S. COSTAS, AN OUTLINE OF THE HISTORY OF THE GREEK LANGUAGE, 148 pp. 5.00

Друкують: THE PREHISTORIC UKRAINIA, Vols. I—II, 320 pp., Ills.

THE ETHNOGRAPHIC MAP OF UKRAINIA.

Просимо всіх свідомих і патріотичних громадян подати, аби видання Української Академії Наук Америки були замовлені всіма публічними бібліотеками, що знаходяться у їхніх місцевостях.

Українська Академія Наук Америки видає книги в англійській мові. Задумує збудувати Український Академічний Дім для незалежної української університетської бібліотеки, бібліотеки (шість тисяч добрих книг по історії України і сусідніх країн), Архів та Музей.

ЧЛЕНОМ Української Академії Наук Америки може бути кожна українська і кожна українська. Річне вступне \$10.00. Член-Добродій платить одразу \$100.00, Член-Освоєтель \$100.00 і вище.

Кожний член отримує видання Академії вартості повною річної вступної вкладки. Члени-Освоєтелі творять Управу Академії.

Президія Академії складає ширшу подяку всім Шан. Добродіям за ласкаві дари в готівці, книгах, архівах та музеях.

В А Ж Н Е:

Всі видання Академії отримують члени У. Н. Союзу за половину книгарської ціни в Академії, або в Книгарні „Свободи“.

121,46

ВІД РІДНОЇ ШКОЛИ

КИТАЙСЬКА ЧЕМНІСТЬ.

Китайці — найчемніший народ на світі. Їх розмови наповнені складаннями з вишуканих компліментів та цвістистих зворотів.

Недавно один чужинець, що знає китайську мову, підслухав осяжку гутірку двох китайських купців:

— Високодостойний і наймудріший Чан-Тао-Лі! Твій нікчемний слуга й підніжок бажає осмілитися звернути твою увагу на одну дрібницю — якщо твоя достойність зволить вислухати...

— Великий честивий Чун-Сін-Ліне! Твій всепокірний підданий, мізерний хробак Чан-Тао-Лі, вже цілий перемінив вуха і жде, коли твої високо-мудрі слова сплинуть у нього наче цілюща роса у спрагнену цвітку!

— Скарбнице мудрости, велими достойний Чан-Тао-Лі! Вексель, прикрашений твоїм шляхотним підписом, ще не заплачений. Твій негідний слуга осмілюється завважити, що коли твоє ласкавість не пригадала собі завтра про викупного того векся і не принесла довжких сто доларів, які з глибокою пошаною будуть заінкасовані, то твій негідний, малолітній слуга Чун-Сін-Лі підомить бамбусовий палик поважної грубини на твоїх високодостойних плечах.

Доктор Коралик сидить у гостинниці та курить величезне цигаро. Перед ним стоїть кухлик пива.

— Алез, пане докторе — докоряє хтось із присутніх докторів — б а ч у, що ви пете й курите, хоч так забороняете це своїм пацієнтам.

— То що ж з того? — відповідає д-р Коралик — дороговказ також вказує людям дорогу, одна ч не сам нею не ходити!

СПАСИБІ, ЮНАЧЕ!

(Миколі Горішному).

Спасибі, юначе, за слово-прихильне, що ти на папері чутило розлив. Воно в тебе вийшло чільне, непомилкове, бо я що ідею над все полюбив.

Звук мого пісні іще не стихав... Хоч краються риси глибоко в чоло, вона що хвилини для вас оживає, на агадку молоді, як давно було.

Ця мрія, юначе, про все забуває, буденні турботи в житті не числить, на всі перешкоди уваг не звертає, а лє що ширість, що в серці лежить.

Про долю нещасну, про край наш коханий, Тиреном роздиртий, сповитий у жаль, а в нємуй цей велит сїтом не признаний, що рветься до волі як зловлений птах.

Ось тєе, юначе, гадюкою випилює, під серцем доскоде нечає червак. Хоч старість тє спину, бо так вже судилося, мені все здається, що я ще юнак.

Тому пісня лїється сумна, то бадьора, часом жартувлива бандура гуле, щоб лихо забути, як гуляло вчора, ні тим не журитись, що завтра буде.

Бачиш, що часами журба загуляє, тож співай, учася борні у житті, хай пісня що хвилі дужче оживає, щоб марно не шезла дольсь в забутті.

Хай звуки несуться високо під хмари, про край, про свій нарід, про долю співай! Хай голос бє в серця як звуки з гітари, Спасибі! Тай лишком ці слова агадає.

КЛІВЛЕНД, О.

День українських націоналістів.

З приходом весни прийшов час літніх імпрез. Той час нам треба використати, щоб тим чином придбати якнайбільшу грошеву й моральну поміч визвольній справі. З усіх сторін доходить до нас вістки, що українські націоналісти всюди по Злучених Державах Америки влаштовують так звані „Націоналістичні Дні". Тому, що такі свята переводяться на більшу скалю, їх вартість під кожним оглядом велика. Крім матеріальної користі вони мають також пропагандну й виховну вартість. На таких святах зустрічаються люди, розділені довгими роками партійними та релігійними межами, а обмінюючись своїми поглядами, приходять до висновку, що ми всі діти тої-самой Матері - України, лише розсварені навмисне ворогами. Пізнають вони також, що ідея українського націоналізму є одним творчим та діючим чинником, що збуджує, освідлює й оділює український нарід в один моноліт та вказує йому, що через українську національну революцію веде правдивий шлях до визволення України.

Щоб морально скріпити наш загальний і придбати фонди для визвольної боротьби, Окружні потреби Рідної Школи й тільки вона, а ніяка інша рідно-шкільна організація поза нею не має уповноваження звертатися до жертвенности заграничних українців. Якби винула конечна потреба для якоїсь установи чи особи повести акцію на окрему рідно-шкільну ціль, то може це зробити тільки через головну управу Р. Ш. Вона має цілість усієї рідно-шкільної акції у своїх руках. Цього вимагає не тільки дисципліна, але й доброзичливість до рідно-шкільної організації.

Звертаємо увагу Українського Громадянства у Злучених Державах і Канаді, що теперішня адреса Рідної Школи така:

Головна Управа Рідної Школи, Львів, вул. Сикстуська 46.

Ввчидно прохаємо всіх тих, що переслали якінебудь грошеві посилки до Рідної Школи на іншу адресу, ніж на „вул. Сикстуська 46", подати Рідній Школі до відомої адреси посилки, вислану суму, а по змозі й імя відборця посилки.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ У ЛЬВОВІ, вул. СИКСТУСЬКА 46.

Денис Коренець, голова; Д-р Мирон Коновалець, секр.

Михайло Ярош.

Всі товариські застави можуть мати глибше значіння, коли їх розумно влаштується. В літі всі бажають виїхати десь поза місто і на лоні природи відсвіжити себе фізично і морально, налюбуватися зеленню, цвітами, купелями. Під час тяжких, нервових, галасливих міських днів кожному радісно дихнути свіжим, свободним, пілним повітрям.

Всі народи використовують цей час на прогулянки, пікніки, зльоти і т. п. Також і ми, українці, не оминаємося під тим оглядом позаду та в літній сезоні справляємо різні пікніки, фестини, прогулянки, зльоти і т. п. В останніх роках ми стараємося надати таким зльотам більший розмах і притягаємо до того організації цілого стейту.

При тій нагоді варт би було пригадати, що на таких стейтових зльотах повинні виступити наші атлетичні і гімнастичні гурти. Вони повинні як слід підготуватись до того і виступити з різними гімнастичними і атлетичними поїсами.

Ми знаємо, що Олімпійські ігрища, які датуються від 720 року перед Христом, також розпочалися з малого, а саме від бігових перегонів. Опісля ступнево так розрослися, що нині в тих ігрищах беруть участь майже всі народи світу, кращаючи на них своїх найкращих змагунів. Ми, українці, не маємо достаточного фонду, щоб вислати туди нашу дружину, але коли не можемо брати участі в світових спортивних змаганнях, то можемо плекати спорт у себе при менших нагодах, таких, як от наші стейтові літні зльоти.

Самі собою зрозуміло, що попри такі атлетичні виступи зарад таких зльотів може подбати також про інші точки програми, щоб зацікавити людей зльотом і пошукати приємне з корисним. Не шкодить, коли на таких зльотах люди забавляються в міру. Та все-таки я гадаю, що прийшов час, щоб ми на таких зльотах і пікніках не пописувалися такими „перегонами" — хто більше випє, бо такі „пописи" дуже зле відбиваються на нас самих, як також дають погані приклади молодшим поколінням.

Коли ми хочемо підготувати наш нарід як слід до самостійного життя, то не сміємо переривати його суспільної підготовки. Але цю підготову ми мусимо старатись упрямити, щоб вона не була нудною. Бо часто найкращі наміри проводу розбиваються об те, що ці заходи не інтересні і не притягаючі.

Теперішні літні зльоти це якраз новий спосіб суспільної підготовки, в якій отримується приємне з корисним.

Т. Рудий, Белвил, Н. Дж.

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА У. Н. СОЮЗУ.

Побіда створила, в цілі довершила, Зріс Союз, мов батько нас виже. В нїм сїмлю як смуга освічує друга, Кому в цьому світі належить заслугу. Пропамятна Книга розкаже. [га?]

Ось так вміло і зручно пише нам вельми шановний поет нашої української імїграції в Америці, М. Костишин, про ту велитенську працю, яку видав наш Український Народний Союз для своїх членів, як історичний документ нашої імїграції, під наголовком „Пропамятна Книга". Видання цієї книги, можна сказати, люксусове; під оглядом технічним дуже добре, під оглядом виховним і літературним надзвичайно гарне. Одним словом, можна сказати, що члени Українського Народного Союзу дістали кийкий дарунок від свого покровителя Батька-Союзу.

Пропамятна Книга це історичний документ наших перших імїгрантів на американській землі; це незатерті сліди тих стежок, котрими ступали піоніри нинішньої чотириміліонної фїнаґсової інституції. Сотні та тисячі відійшли від нас назавжди. Однак ця неоцінена Пропамятна Книга розкаже їх дітям про їх славних батьків, про їх мозольну працю для української ідеї. Тодішня „Свобода" переповнена віршами наших робітників, писаними гіркими слїзмами, а в тих віршах опуситись вїзд з краю. Всі вони це бежезна туга за рідним краєм. До самої гробової дошки нагадують вони те, про що писав Сава Чернецький:

Коли я край свій кїдав в розпуці, І плаю в незнані, далекі краї, То чув бїль в серці, а слїзми пекучі І очі і лишчя зросили мені.

І справді тяжка та гірка була доля тих перших каменярів, що кляли цеглини під цю могутню святиню Український Народний Союз. Тому власне діти тих благородних батьків повинні підсилити цю славу працю, яку започаткували їх батьки, та самі повинні приступати до організації і вписувати своїх вже дітей. Це буде гідна та достойна праця дітей славних батьків. Кожна вписана до Союзу дитина буде вважатися ніби цвіткою на могилі її дідуся. На сторінках цієї гарної книги ви знайдете також про те, які колоди кляли під ноги першим піонірам різні неприємні опікуни. На нашого імїгранта чигали всякого роду москвофіли та кацапи, плачені московськими царями. Бо в той час московський цар був продав Америці Аляску за кількадесят мїліонів, і ці гроші дав московському митрополитові на московську пропаганду в Америці. Митрополит заснував мїсію, до котрої набрав сотні тисяч темних батїюшків, що мали ловити душі та притягати до московського корита. І тут не мало боротьбу мусїли зводити наші каменярі з тим чорносоптенством, котре ходило вслїд за нашими людьми та намовляло, що нема України ні в Русї, тільки могутня „Рассея" та белой цар батїюшка".

Та в той тяжкий для нашої імїграції час прибув до Америки на наше щастя о. Грушкі. Цей закладає перший часопїс в Америці, „Свободу", і починає орати запущений американський степ, а прочитавши трохи, закликає наших братів полоти та вивиряти пирїй та всяку гідоту московського фїлїства, малярства, та польового фїлїства, що заслонює та заглушує розцвіт нашої імїграції.

Ось перші зерна, що впали з руки цього першого сіяча о. Грушкі: Німці, французи, чї американці є вільні й богатї народи, а ми, українці, бїдні й обдерті, хоч живемо на найбогатшїй землї в світі, бо складаємо свій крївавий піт і свою працю до чужої комори, а са-

шукати винуватого, краще дївитись, що треба поправити в читачів, а що в письменників.

Є ЧИТАЧІ І ЧИТАЧІ.

Каже він, що назагал можна сказати, що люди не люблять читати. Таке каже він і за себе самого: „Ми читаємо по мїліонові слів на рік, але читати не любимо".

Він наводить слова іншого англійського письменника, котрий сказав: „Від чоловіка, що хоче читати книжку, треба відрізнити чоловіка, котрий хоче, щоб книжку читали".

Чи не показувало б це на одну з причин, чому наші люди не читають книжок: заняті тяжкою працею, їм дуже важко зібратися до читання книжки, котра „не читається" (легко).

ЧОМУ КНИЖКА „НЕ ЧИТАЄТЬСЯ".

За те, що „книжка не читається" (легко), винуватий уже автор.

Але чи лиш автор? Чи не причетний при тому й читач?

Чому книжка написана важко? Чи не буває часто й таке, що добрий автор не напише книжки, котра „читається", бо серед його народу нема багато читачів, за кожную книжку автор може дістати лиш невелику нагороду, а через те він не може присвятити написанню нової книжки більше часу й зробити її цікавішою, почитнішою?

ЯК ЧИТАТИ КНИЖКИ?

Гаролд Николсон, автор книжки „Як читати книжки", радить кожному читачеві спитатися передїсїм себе зовсім чесно, чи він любить читати книжки, чи не любить.

Він каже, що читає поправді лиш такий читач, що читає не тільки очима, але й серцем. Що читання не є обовязком. Що навчитися читати це навчитися любити читати.

Це все гарно, але чи це вже розв'язує питання? Чи не подібний буде чоловік, що хоче навчитися любити читати книжки, до мишей, що хотїли котів поїсїти дзвінок на шїю? Що такий дзвінок на шїю придався б, звїсно, але як його там зачепити?

ЯК ЧОЛОВІК РОСТЕ.

Каже автор цієї другої книжки, що людина повинна рости щодо читання книжок, як росте вона тілесно й умово.

Сєбто, в міру свого зросту вона повиннаб читати щораз іншї книжки.

Чи не виходить з того висновок, що починати треба від книжок, від яких починають читати діти?

ЦІКАВІСТЬ І ПОЖИТОК.

Вїльям А. Бєглі, автор книжки „Як шукати фактів", подає немовби провідник по книжках: як шукати книжок у бібліотеці? як уживати книжки? як у нїй шукати потрібних річей?

Автор, вїдимо, виходить із заложення, що в книжках є багато річей, які людині не лише цікаво й приємно знати, як говорили автори попередніх книжок, але й багато річей, які людині корисно знати, а яких людина інакше не пізнає, як лишє через книжку.

Як казав Франко: Книги — морська глибина: Хто в нїх пірнув аж до дна, Тай хоч труду мав досить, Дивні перли виносить.

— А це що знову? Моя дочка сидить вам, пане, на колїнах! Прощу в цїй хвилині забратися з моєї хати!

— Не можу, пане директоре, менї зовсім стерпла нога!

НА ПОМІЧ ЧИТАЧЕВІ.

Один англійський журнал у своїм останнім зшитку розкладає аж три книжки, написані про одну й ту саму справу. Одна книжка називається: Письменники й читачі. Друга: Як читати книжки? Третя: Як шукати фактів (у книжках)?

Отже всі ці книжки мають допомогти читачеві при читанню книжок.

Звісно, такі книжки можна писати й видавати лиш у народі, котрий масово читає книжки. Наші люди такої помочи не потребують: вони книжок масово не читають.

СКІЛЬКИ НА НАС?

Пояснює Адольф Гокслі, автор книжки „Письменники й читачі", чому саме треба нині писати провідники для читачів книжок:

Кожного року в Європі й Америці задруковують друкарським чорнилом коло 20 тисяч мїліонів фунтів деревної папки й паперової трави. Продукція газет у деяких краях є одним з найбільших промислів. Мовою англійською, французькою й німецькою появляється кожного року 40,000 нових книжок.

Скільки фунтів паперу задруковують рік-річно українськими буквами? Скільки газет продукує український нарід? Скільки українських книжок виходить кожного року?

ПИСЬМЕННИК І ЧИТАЧ.

Каже автор цієї книжки:

„Що дїється, як зо собою стрїчаються письменник і читач? Який вплив має письменник на читача? Який вплив має читач на письменника? Якї звєрхні впливи впливають на їх відношення до себе?"

Що було б, якби таке спитався за українських письменників і українських читачів? Просто ніщо: український письменник може собі писати, але це на нікого впливу не буде мати: цього ніхто не буде читати.

НІХТО?

Сєбто, не так зовсім ніхто: хтось прочитає, але в порівнянню з читачами чужих книжок тих читачів дуже мало.

Коли автор книжки „Письменники й читачі" каже, що мовою англійською, французькою й німецькою появляється річно 40,000 нових книжок, то це значить, що кожного дня, від сходу до заходу сонця, появляється нових 110 книжок.

Під новою книжкою тут розуміється не один, свїжо видрукуваний примірник, але зовсім „новий, титул", сєбто зовсім новий твір. Кожний такий твір має тисячі, а деякі навіть десятки, а то й сотки тисяч нових примірників.

Отже коли цими трьома мовами появляється кожного дня 110 нових творів, то чї візмуть усі українські читачі за цілий рік у руки пересїчно 110 примірників кожної нової української книжки?

ТОГО ВІНА, ЩО ЙОГО ТУТ НЕМА.

Чому наші люди так мало читають?

Чи потрапить хто відповісти на це питання?

Звісно, нам здається, що це питання значить стільки, що питання: Кого треба за те винувати, що наші люди не читають книжок? Іншими словами: кого за це карати, „бити"?

Через те, що ми так розуміємо це питання, хто ставить подібне питання, звичайно розуміє, що не він винуватий, а хтось інший: Як він читач, то за нечитання винуватий письменник; як він письменник, то за нечитання винуватий читач.

Автор книжки „Письменники й читачі" думає, що замість

WPA БУДУЄ ПУБЛИЧНІ ЗАБАВІ ОСЕРЕДКИ.

Машинна ера дає нам більше часу на розривки. Однак в теперішній часі маємо менше розривкових місць у наших передмісних містах, як було сто років тому, коли діти мали великі площі для забав, з деревинної та потоками, недалеко від помешкань. Зважаючи на те, що брак нагод на нормальні розривки виявляється причиною злочинів серед молоді, наші місцевості побудували парки та забавові площі. Однак 1930 року була пересічною одна або менше публична забавова площа на кожних три тисячі дітей.

Дорослі люди теж потребують розривок для здоров'я. Тільки дехто може спромогтись належати до позамісцевих клубів. Наші парки є залюднені кожного свята; наші приморські побережжя густо заселені під час цілого літа, а від суботи до понеділка наші головні дороги з міста на провінцію і навпаки густо переповнені автомобілями.

Депресія залишила наші місцевості з малими фондами для витрати на публичні парки і забавові площі. На щастя, федеральний уряд прийшов їм на поміч із своїми програмами випадкової праці.

До 30-го вересня 1936 року близько 8,500 проектів для будови чи уліпшення розривкових місць проведено в рух через WPA. Близько 1,900 з них це розривкові будинки, такі, як місця на перегони, гімнастичні салі, купелі ставки у будинках, громадські доми та клуби. Звичайно, 2,500 проектів для будови розривкових і атлетичних площ та звичайно 2,700 для купелівих побереж та отвертих ставків, гофрових піл, виставових та забавових місць.

Робітники WPA збудували майже кожного року розривкові місця, а саме почавши від круголей до сал на перегони. Для зимового спорту збудовано різні місця для скання, спускання та совгання. Інші гри під голим небом як бейсбол, футбол, теніс, баскетбол, тощо, відбуваються на спеціально до того призначених площах.

Однак час і місце на розривки це ще не все, чого Америка потребує. Крім того є потрібне щось подібне до стародавніх громадських чи суспільських метод, так, щоб це було під проводом відповідальних людей. Крім таких публичних установ та інституцій, як паркові заряди та громадські осередки, різні півурядові інституції постачають молодих і старших людей до

нагляду над розривками. Але всі та поміч, яку могли дати згадані установи, була послаблена депресією. Та знов, на щастя, федеральна програма праці прийшла на поміч нашим громадам.

Багато проектів WPA, застуднюючи умови робітників, доповнила діяльність існуючих установ. Публичні морські побережжя та купелі ставки потребують для охорони та вжитку вправних сторожів, котрі одночасно були би виправними інструкторами. Публичні забавові площі потребують досвідчених дорослих доглядачів, а громадські доми потребують вишколених людей до нагляду та ведення курсів у всій розривковій діяльності, яка там започаткувалась.

Проекти WPA постачали багато таких доглядачів. Багато з тих робітників пізніше дістали постійну працю в міських установах. Вся ця праця є цього роду, що чимраз більше перебірають її на себе публичні власті. У деяких місцях розривкові програми WPA були першими при праці та були такі успішні, що їх перебірає правильна публична функція так скоро, як тільки місцевий бюджет на це дозволяє.

Замітна сторона сучасного стану дістала всесвітнє призначення за таку працю. Існування тогочасного більше не квестіонується. Безхоронна розривка показала найкращою метою для публіки, а приписи загальних розривок для всього населення вважається як демократичну необхідність.

ВИНО ЗІ СОЛИ.

Відомо є, що не всяка земля є відпорна для плекання виноградної лози. Кожний рід винової лози потребує ґрунту з відповідними наслідками. Головною для доброго винограду потрібне є, щоб земля мала в собі відповідну кількість заліза.

В Еспанії, у каталонській провінції, тече ріка Кардонер. На одному березі цієї ріки знамається гора висока на яких 150 стіп. У давніх часах добували з тієї гори сіль. Сьогодні гора засаджена виноградниками, які доставляють усієї Еспанії а також і закордонні відомо дуже добре вино. Фаховці твердять, що спеціальні прикмети це вино завдячує соли, на якій росте ця винна лоза. А саме згадана гора вкрита верствою землі грубою майже на стопу, а нутро землі складається із соли.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

3 весілля на Рідну Школу.

В суботу, 22. травня, відбулося вінчання Анни Сухорської з Михайлом Забавою. Часто читаємо в пресі, що наші українські весілля вже відбуваються в першорядних готелях. Однак дуже часто по за великанські розходи не бачимо користі з тих забав. Весілля, яке відбулося тут, ріжнися тим, що збиралася родина і сусіди до весільного обіду і щиро сердечно, як одна примірна родина, при забаві не забули і про рідний край.

Між присутніми був наш сусід Роман Слободян і на просьбу вуйка молодого, К. Качуряка, сказав коротку, але яскраву промову, в якій зложив побажання молодят і взирав, щоб не забували на батьків своїх і цінити все те, що гарне між українським народом. По відпіванню молодят, багатьма молодістю, зібрані зложили жертву в сумі \$10.35.

НЮАРК, Н. ДЖ.

На Рідну Школу.

В укр. кат. церкві св. Івана Хрестителя зібрано при цілуванні хреста в часі Великодніх свят \$22.78, які вислані через Об'єднання на Рідну Школу в старім краю.

НЮ ЙОРК, Н. Я.

На Рідну Школу.

Гром. Г. Юрків зібрав на весілля в громадян Андрюшків

\$6.70 на Рідну Школу. Жертву вислано через Об'єднання.

П. Задорецький.

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г.

На Школу в Стемфорд, Конн.

Дня 23. травня відбулося 25-літнє подружжя гом. Романа й Катерини Петриковичів. В часі забави Катерина Романець промовила кілька слів про потребу допомогти Вишній Школі в Стемфорді. Описи переведено на ту ціль збірку, якою знімалися Й. Харко й Катерина Романець. Жертували: Р. і К. Петриковичі \$7; М. Бухонко \$2; по \$1: Й. Харко, К. Романець, М. Бухонко, Г. Петрикович, Г. Гула, Я. Сичкович, В. Платок і С. Ірха зі Сейлем, Масс.; по 50 ц.: В. Дучка, В. Петрів, А. Беднарчик, В. Синедяк, А. Бухонко, Г. Лучкевич; по 25 ц.: Н. Януш і Н. Моголяк. Решту зібрано дрібними датками й разом вислано через Об'єднання \$20.80.

Катерина Романець,

Йосиф Харко.

ФОРД СІТІ, ПА.

На народні цілі.

Члени Тов. Запорозька Січ, від 63 У. Н. Союзу, на своїх зборах не забули й за Рідний Край та ухвалили висигнувати з каси У. Н. Дому \$15, призначуючи по \$5 на Рідну Школу, інвалідів та визвольну боротьбу. Гроші вислані через Об'єднання.

Д. Буряк, предс.; М. Личак, секр.; М. Барна, касієр.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

На Рідний Край.

Максим Журавель, умираючи, записав у своїй заповіті по \$50 на інвалідів, Рідну Школу та політичних в'язнів. Отже наставлений опікун, гом. Іван Демчик, сповнюючи волю покійного М. Журавля, переслав теж через Об'єднання тих \$150 на вище подані цілі.

НАНТИ ГЛО, НА.

На Рідну Школу.

З нагоди Дня Матері наша громада подарувала заслуженій у народній праці найстаршій жінці громади, вдові пані О. Бабяк, велику китицю цвітів, а притім зібрані громадяни не забули й за Рідну Школу та зложили на ту ціль \$5.95. Гроші вислані через Об'єднання.

О. Є. Гривнак.

ГАРТФОРД, КОНН.

На Школу в Коломбі.

На забаві, що відбулася в честь громадян Кунікевичів, зібрано \$8 на школу ім. Грушевського в Коломбі та вислано ті гроші через Об'єднання.

П. Курко.

ПОСМЕРТНА ОПОВІСТКА

Дня 28. травня ц. р. помер у 58 році життя Семен Парашинський, член від 369 У. Н. Союзу, в Палмертон, Па.

Покійний родився в селі Соколик, пов. Турка над Стриєм, Галичина. До Союзу вступив у 1914 році. Покійний полишив жінку Анну і 8 дітей, 3 сини і 5 доньок. Похорон відбувся з української гр. катол. церкви.

В. П. П.

Михайло Куба, секр.

У лазні.

Розенблат: Фе, то стид приходить до лазні з такими брудними ногами!

Гіршгорн: Ваші ще брудніші!

Розенблат (сердито): Так, та я старший від вас!

Дочка: Тату, Петро напевно сподобається тобі, він такий гарний!

Батько: А чи він має гроші?

Дочка: Ви мужчини справді дивні! Він так само питався мене, коли я згадувала йому про тебе!

БОЛІ НІГ.

Рани на ногах, опухлі ноги, набрялі м'язи, болі в ногах, флебіти (запалення жил), напухлі або болісні коліна чи істотки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.

Офісові години: щоденно від 1 до 6 вечір, а понеділки і четверги від 1 до 9 вечір. Немає урядових годин у неділі.

Говоримо українською мовою.

Dr. L. A. BENLA

320 W. 86 St., New York City

Близько Бродвею.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

ІВАН КОВАЛЬЧИК

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

79 Sussex St., JERSEY CITY, N. J.

Phone: BERGEN 4-5131

Licensed in N. Y. & N. J.

Branch Office: 364 Nepperhan Ave., YONKERS, N. Y.

Phone: YONKERS 4897.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

КОСИ

Маємо австрійські серпи і коси з найліпшої сребристої сталі, коса довга 32 цілі, важить поверх фунта, за одним поклепанням косить пару днів. Коса широка \$2.50 з пересилкою. Перстень до коси подвійний 50 ц. Бабка 75 ц. Молоток 60 ц. Брусок 25 ц. Серп з зубами \$1.00.

Замовлення враз з грошми послатиме на адресу: 118-27

UKRAINIAN BAZAR,

97 AVENUE A, NEAR 6th STREET,

NEW YORK, N. Y.

BEAUTY TREATMENTS

THAT POSSESS THE CHARM EVERY WOMAN DESIRES.

OIL WAVE \$2.50

HOLLYWOOD WAVE 3.50

MACHINELESS WAVE 5.00

1 ITEM 35¢ 2 ITEMS 50¢

MAY'S BEAUTY SALON, INC.

126 MARKET STREET,

NEWARK, N. J.

Opp. Bamberger's. MA 2-9773

Д-р С. ЧЕРНОВ

(Європейський спеціаліст)

Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок. — Шкіра й кров.

223 Second Ave., cor. 14 St., N. Y. C.

Room 14.

Офісові години: 10-8; неділя 11-2

Жінка-доктор до обслуговування.

Проміні X & флюороскоп \$200.

Д-р ЮРИЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12

вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удотерейкер

заряджує погребні по ціні так

низькій, як \$150. Обслуга шира

нейкрапа.

JOHN BUNKO

Licensed Undertaker & Embalmer

347 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified Funerals as low as \$150.

Telephone: Orchard 4-8088

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

В BRONX, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Ludlow 4-2568.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО

В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО

НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Коли майор Мартлінг повалився, пробитий ножем, Тарзан скочив йому на поміч. Розбишак, що доконав цього вчинку, якраз підніс був вдруге ножа, щоб те саме зробити Тарзанові. Але Тарзан блискавкою вирвав йому одну рукою ножа, а другою так шарнув по зубах, що той без притомності покотився на землю. Узброєний у ніж, тепер Тарзан кинувся в дальшу боротьбу.

Мов вихор кидався він тепер направо і наліво, не даючи ні одному напасникові себе навіть задрастувати. Можливо, що напасники були його прошили кулею з револьвера, але всі вони були так вимішані, що безбездечно було стріляти, щоб свого власного чоловіка не вбити. Ця ситуація дозволяла Тарзанові повільно користуватися зі своєї зручності і сили.

Ще ніколи в житті ці розбишаки не мали такого сильного, а заразом зручного і бистрого противника, як цей раз. Впродовж кількох хвилин половина їх лежала мертва або ранена на землі. Решті почала відвага втікати в п'яти. Тепер вони вже не атакували, тільки оборонялися. Ще по кількох хвилинах вони всі почали з цілою силою втікати.

Тарзан не гнався за ними, тільки обернувся, щоб дати поміч раненому майорові. Юля Дейл була вже біля нього і старалася спинити кров, що випливала струмочком з його грудей. Побачивши, що розбишаки втекли, майор легко усміхнувся і промовив: „Це кінець вашої подорожі! Як скоро вона закінчиться!“. „Це тільки початок моєї подорожі, я мушу продовжати“, відповів Тарзан.

ТАРЗАН І БОГІНЯ МАІВ.

(31)